

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کشور

استانداری آذربایجان غربی

کارگروه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری استان

درخواست برای ارائه پیشنهاد (RFP) طرح پژوهشی

عنوان اولویت پژوهشی

طراحی مدل کارکرد مدیریت شهری (مورد مطالعه: شهر نقده)

فرمانداری درخواست کننده

شهرستان نقده

تاریخ ارائه درخواست: ۱۴۰۳/۰۷/۱۴

عنوان طرح
طراحی مدل کارکرد مدیریت شهری (مورد مطالعه: شهر نقده)

ماهیت طرح
☐ مطالعاتی ☐ آزمایشگاهی ☒ میدانی ☐ توسعه فناوری

محصول نهایی پروژه
☒ گزارش ☐ ساخت نمونه محصول ☐ نرم افزار ☐ فناوری

بیان مساله
- امروزه با افزایش جمعیت در شهرها، مسائل متعددی چون آلودگی هوا، آلودگی صوتی، کمبود آب، ناکارآمدی حمل و نقل درون شهری و گسترش سکونتگاه‌های غیررسمی وجود دارد. جمعیت‌پذیری شهرها علاوه بر مسائل مذکور و سایر مشکلات مرتبط، الگوی جدیدی از شهر، شهرنشینی و شهرگرایی به وجود آورده است و با توجه به سکونت بخش عمده جمعیت در شهرها، اتخاذ و اجرای تدابیر موثر از سوی سازمان‌هایی که با شهر و مدیریت شهری پیوند دارند، حائز اهمیت است. این وضعیت شهرنشینی ناشی از رشد جمعیت شهری و بحران‌های ناشی از آن، متوجه ناکارآمدی نظام مدیریت و کنترل توسعه شهری است و ریشه اصلی این گونه نابسامانی، چالش مدیریتی است که مدیریت شهری را به دلیل تغییر هویت و کارکرد شهر، به پیچیده‌ترین آوردگاه روابط میان مردم و حکومت تبدیل کرده است؛ به طوری استفاده از روش‌های مدیریت سنتی نه تنها برای رفع چالش‌ها کارساز نبوده بلکه شوربختانه معضلات مضاعفی را نیز به وجود آورده است. - مدیریت شهری در ایران به دلایلی چون تمرکزگرایی، برون‌زا بودن برنامه‌ها و طرح‌های شهری، اقتصاد مبتنی بر نفت، زیر تأثیر مداوم دولت بوده و از مدیریت یکپارچه و سیستمی فاصله گرفته و به مدیریت بخشی‌گرایش داشته است؛ در عین حال، بر اثر روند شهرنشینی و مسائل برآمده از آن، در درون نظام برنامه‌ریزی ناکارآمد بالا به پایین متوقف شده و نبود برنامه مدون اصلاح مدیریت شهری، مانع از پویایی نظام‌مند آن و حرکت رو به جلو می‌شود به طوری که این رویه در تمام سازمان‌ها و بخش‌های مدیریت شهری در شهرهای ایران نیز مشاهده می‌شود. بنابراین مدت‌هاست که در طرح‌هایی چون برنامه‌ریزی راهبردی و عملیاتی شهرداری‌های شهرهای کشور نیز بر لزوم بازنگری در مدیریت شهری به منظور دستیابی به رشد و پویایی در عرصه‌های مختلفی چون اقتصادی و اجتماعی برحسب توان‌های بالقوه آنها همواره تأکید می‌شود، چرا که

شهرهای کشور کانون اصلی توزیع و مصرف کالاها و خدمات هستند. از این رو، کارکرد مدیریتی به منزله عامل تنظیم‌کننده روابط میان ارکان سازمان و شهروندان اهمیت فراوانی دارد و باید به این نکته توجه داشت که این سازوکار درونی در عرصه مدیریتی، می‌تواند زمینه رضایتمندی شهروندان را بدون نیاز به اهرم‌های بیرونی فراهم کند. بدون تردید، کارکرد مدیریت شهری باید به مثابه نهاد مدیریتی گسترده و مرتبط با پدیده‌های متنوع شهر و شهرنشینی به روزرسانی شود و ارتقا یابد، زیرا همانگونه که اشاره شد، تداوم رشد جمعیت و گسترش فیزیکی شهرها و شتاب گرفتن شهرنشینی، وضعیت آینده شهری را بر اثر حلقه مفقود مدیریت موثر و نظام‌مند شهری، به امری نگران‌کننده در عرصه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تبدیل کرده است. پاسخگویی به این مسائل، مستلزم دوری از مدیریت سنتی و استفاده از رویکردهای نوین مدیریت شهری و بکارگیری چارچوب آن از نظر مدیریت هزینه، زمان، ریسک، کیفیت، منابع انسانی، ارتباطات، پشتیبانی و غیره است.

- شهر نقده در جنوب استان آذربایجان غربی و مرکز شهرستان نقده است و در فاصله حدود ۱۰۰ کیلومتری ارومیه و با مساحت تقریبی ۱۰ کیلومترمربع در ۳۶ درجه و ۵۷ دقیقه عرض شمالی و ۴۵ درجه و ۲۲ دقیقه طول شرقی قرار دارد. در جلسه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، الحاق ۱۵۸ هکتار از اراضی نقده به محدوده شهر در آبان سال ۱۴۰۲ به تصویب رسیده است. جمعیت شهر بر اساس سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، ۸۱۵۹۸ نفر گزارش شده است. شهر نقده برحسب موقعیت و شرایط جغرافیایی، میزان جمعیت و فاصله نزدیک با مادرشهر ارومیه، تغییرات شهری متعددی را به ویژه از دهه ۱۳۹۰ به بعد تجربه کرده است تا جایی که به دلیل فقدان مطلوبیت لازم در سیستم مدیریت شهری، نقده با معضلی چون بافت فرسوده، ناترازی زیربنایی شهر به ویژه در حمل و نقل همگانی و چالش‌های زیرساختی، فقدان مطلوبیت در زمینه شهرداری الکترونیک در ابعاد آموزشی و فنی و مدیریتی آن، ناسازگاری عدالت فضایی و اجتماعی با توزیع خدمات عمومی دست به گریبان است که نشانگر گرفتاری در عرصه فرایند مدیریت سنتی شهری همچون بسیاری از شهرها و کلانشهرهای کشور می‌باشد.

اهداف طرح

- شناسایی معیارها و شاخص‌های مدیریت شهری نقده
- تعیین اولویت‌های اقدام کارکرد مدیریتی و سطح‌بندی معیارهای مدیریت شهری نقده
- ارائه مدل بهینه کارکرد مدیریت شهری نقده

نتایج مورد انتظار

- نمایان شدن نیازمندی‌های عمرانی و زیرساختی، فرهنگی - اجتماعی، تفریحی، آموزشی و غیره
- توسعه مدیریت شهری نقده برای رفع مسائل مذکور
- افزایش آگاه‌سازی مدیران بر اثر شناسایی معیارها و شاخص‌های مدیریت شهری نقده و ارائه بینش جدید به تصمیم‌گیران
- در دستور کار قرار گرفتن یکپارچه‌سازی برنامه‌ها در مرکز تصمیم‌گیری مشترک سازمان‌های مدیریت شهری با محوریت شهرداری نقده

شرح خدمات درخواستی

- گزارش‌های مطالعاتی در زمینه طرح‌های توسعه شهری، سازمندی و برنامه راهبردی عملیاتی
- داده‌های آماری رسمی با استناد به سالنامه‌های آماری
- بلوک‌های آماری
- همکاری نهادهای فرمانداری و انتظامی و امنیتی در هنگام مطالعات میدانی و مصاحبه‌های تخصصی
- توجه کارفرما/ناظر به این نکته که محقق اصول حرفه‌ای در اخلاق پژوهشی را رعایت نموده و بر آن تأکید داشته است.

مدت زمان پیشنهادی برای اجرای طرح:

طرح پیشنهادی در قالب شش فصل تدوین خواهد شد و مدت زمان اجرای آنها به شرح جدول زیر خواهد بود:

ردیف	فصل	بازه زمانی تکمیل
۱	فصل یکم: معرفی کلیات طرح	۲۰-۱۵ روز
۲	فصل دوم: چارچوب نظری و پیشینه طرح	۳۵-۲۵ روز
۳	فصل سوم: محیط‌شناسی	۲۵-۱۵ روز
۴	فصل چهارم: روش‌شناسی	۲۰-۱۰ روز
۵	فصل پنجم: یافته‌ها و مباحث	۴۰-۳۰ روز
۶	فصل ششم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۲۰-۱۰ روز
	دوره زمانی حداقل	۱۰۰ روز
	دوره زمانی حداکثر	۱۶۰ روز

هزینه تخمینی انجام پروژه:

عطف به ماهیت طرح و تخصص محوری آن که ارکان جغرافیا برنامه ریزی شهری، جامعه شناسی شهری، حقوق شهری، اقتصاد شهری و مدیریت شهری را دربر می گیرد و نشانگر این نکته است که جامعه آماری و حجم نمونه از میان متخصصان ذیربط بوده و مشاوره های کارشناسی نیز در تهیه طرح مد نظر قرار داده می شود، و با عنایت به ساعات در نظر گرفته شده مبنی بر پیمایش شهر و مطالعه منابع به روز خارجی برای بنیان نظری طرح، هزینه تخمینی انجام پروژه چهارصد میلیون ریال پیشنهاد می شود.

نام و نام خانوادگی تأیید کننده محمد نوبخت نیا امضاء	نام و نام خانوادگی تهیه کننده مرتضی باغبان نوینی امضاء
--	---